სსრ, სას. რესპ. ბიბლიოთეკა

პროლეტარელებო ყველა ეროვნებისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 67 (20108) კვირა, 20 მარტი, 1988 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში

პარტიულ კონფერენციას — ღირსეული შეხვედრა

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მოიწონა რუსეთის რესპუბლიკის შრომითი კოლექტივებისა და წარმოების მოწინავეთა ინიციატივა, რომელიც მათ სკკპ XIX კონფერენციის ღირსეული შეხვედრისათვის გამოიჩინეს.

მიღებულ დადგენილებაში აღნიშნულია, რომ პარტიული კონფერენციისათვის მზადება მეთორმეტე ხუთწლედის დავალებათა წარმატებით შესრულებისათვის მშრომელთა შეკიბრებაში პასუხსაგები ეტაპი გახდა. პარტიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით მიმდინარე ფართო პოლიტიკური და ორგანიზატორული მუშაობის შედეგად რესპუბლიკის შრომითს კოლექტივებში სოციალისტური შეჯიბრება სულ უფრო ფართო გაქანებას იძენს.

გადიდებული ვალდებულებანი — პარტკონფერენციის გახსნის დღისათვის შესრულონ ხუთწლედის სამი წლის საგეგმო დავალებანი — იკისრა ქალაქ თბილისის საწარმოთა მრავალმა შრომითმა კოლექტივმა. ამ თაოსნობას მხარი დუჭირეს ელექტროსაშემდუღებლო მოწყობილობის ქარხნის კომპლექსურმა ბრიგადამ, რომელსაც ხელმძღვანელობს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი ვ. მარტიროსკო, საწარმო გაერთიანება „ბახტრიონის“ მესვეულმა ე. ლაზვიაშვილმა, თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავიაციო საწარმოო გაერთიანების ზენაკალმა ვ. კუბლაშვილმა, სამენ მასალათა კომბინატის ხარატმა ი. გოდუნოვმა და სხვებმა.

„ტყვარჩელის“ შახტასამმართველოს გვირაბგამყვანთა ბრიგადამ, რომელსაც ვ. ხინოუბა ხელმძღვანელობს, გადაწყვიტა უკვე მიმდინარე წლის პირველი ნახევრის ბოლოსათვის გადაამარბოს 1990 წლისათვის დაგეგმილ გამომუშავებას. ქუთაისის მეირეგებარტიანი ტრაქტორების ქარხნის კოლექტივმა, რომელმაც ვალამდე, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 70 წლისთავისათვის შეასრულა შრომის ნაყოფიერების ზრდის წლიური გეგმა, ვალდებულება იკისრა კონფერენციის გახსნის დღისათვის მიაღწიოს 1988 წლის დამლევისათვის დაგეგმილ შრომის ნაყოფიერების დონეს.

სულ 15 ათასზე მეტმა მუშამ და კოლმეურნემ, ორი ათასმა ბრიგადამ, 130 საამქროსა და უბნის მშრომელებმა იკისრეს ვალდებულება სკკპ XIX კონფერენციის გახსნის დღისათვის შეასრულონ ხუთწლედის სამი წლის გეგმები. მისი ღირსეული შეხვედრისათვის მოძრაობა თვალსაჩინოდ ასახავს მასების მზარდ შრომით და სოციალურ აქტიურობას.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა პარტიის საოლქო, საქალაქო, რაიონულ კომიტეტებს, რესპუბლიკის სამინისტროებსა და უწყებებს, საბჭოთა პროფკავშირულ, კომკავშირულ და სამეურნეო ორგანოებს დაავალა შრომითის კოლექტივებში გაშალონ ორგანიზატორული და საგიგაციო-მასობრივი მუშაობა ამ პატრიოტული მოძრაობის ყოველმხრივ განვითარებისათვის. მის მონაწილეებს უნდა შეუქმნან ნაკისრ ვალდებულებათა რეალიზაციისათვის საჭირო პირობები, უზრუნველყონ შრომის მაღალი ორგანიზაცია და საინფორმაციო მხარდაჭერა.

Uირველადს პარტიულ, პროფკავშირულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებს, სამეურნეო ხელმძღვანელებს წინადადება მიეცეთ სრულყონ სოციალისტური შეჯიბრება და მჭიდროდ დაუკავშირონ იგი რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის განხორციელებას, საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაციას სახელმწიფო საწარმოს შესახებ სსრ კანონის სრული შესაბამისობით. შეჯიბრების განვითარების საკითხები ნაბაყოფლობით საფუძველზე და ფართო საჯაროობის ვითარებაში თვით კოლექტივებმა უნდა გადაწყვიტონ. (საინფორმაციო).

23-25 მარტს მოსკოვში გაიმართება კოლმეურნეთა IV საკავშირო ყრილობა. დელეგატები ჩვენი ქვეყნის ყოველი კუთხიდან უკვე მიემგზავრებიან დედაქალაქში. მათ შორის არიან საქართველოს წარმომადგენლებიც.

სურათზე: კოლმეურნეთა საკავშირო ყრილობის დელეგატთა ჯგუფი თბილისის აეროპორტში მოსკოვში გამგზავრების წინ. 3. გენგიშვილის („კომუნისტი“) ფოტო.

რუსთაველის საზოგადოების დამფუძნებელი კონფერენცია

19 მარტს შოთა რუსთაველის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში გაიმართა რუსთაველის საზოგადოების დამფუძნებელი კონფერენცია. მის მუშაობაში მონაწილეობდნენ რესპუბლიკის ფართო საზოგადოებრივი წარმომადგენლები, ლიტერატურის, კულტურისა და მეცნიერების მოღვაწეები, შრომითი კოლექტივების, საქართველოს ყველა რეგიონის დელეგატები, სამხედრო მოსამსახურეები და ახალგაზრდობა.

კონფერენცია შესავალი სიტყვით გახსნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილემ, რუსთაველის საზოგადოების შექმნის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარემ ზ. ჩხეიძემ. მან აღნიშნა, რომ თუმცა საზოგადოება დიდი რუსთაველის სახელობისაა, მისი ფუნქციები არ შემოიფარგლება ქართველი ერის მხოლოდ ამ გენიალური შვილის შემოქმედებით. საზოგადოების ინტერესების ფერხეში შევა საერთოდ ქართული ეროვნული კულტურის აქტუალური საკითხები. ორატორმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ რუსთაველის საზოგადოების შექმნას წინ უძღოდა ბრავალმხრივი მუშაობა და რესპუბლიკის საზოგადოებრივობამ უდიდესი ინტერესი გამოიჩინა ამ საზოგადოების შექმნისადმი.

დამფუძნებელ კონფერენციაზე გამოვიდნენ: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ნ. ცაიშვილი, ოზაზეთის მწერალთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარე ა. ჯოფუა, მწერალი ნ. ჯუნოთია, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი დ. ხუციშვილი, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მეთაური, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია მეორე, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი მ. ლორთქიფანიძე, მწერალი აკადემიკოსი გ. აბაშიძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტები ე. ვარდოშვილი და ი. კაკაბაძე, საწარმოო გაერთიანება „ჩარხშენების ლენინ“ ბრიგადირი რ. ორგაგელიძე, საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარე გ. ცაცანაშვილი, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის, აკადემიკოსი ა. ზუთაბარშვილი, ენათმეცნიერების ინსტიტუტის მეცნიერთანამშრომელი ლ. ღვინჭილია, ქუთაისის ავტომანქანის მუშა ჯ. ლომაძე, უცხო ენების ინსტიტუტის სტუდენტი, მრავალშვილიანი დედა მ. სვანიძე და სხვები.

კონფერენციის დელეგატებმა ერთხმად დაამტკიცეს რუსთაველის საზოგადოების დებულება.

გაიმართა ახალი საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ორგანოების — გამგეობისა და სარეკვიზიო კომისიის არჩევნები. რუსთაველის საზოგადოების თავმჯდომარედ აირჩიეს ქუთაისის აკადემიკოსი ი. აბაშიძე, თავმჯდომარის მოადგილეებად — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორები ე. ვარდოშვილი და ი. კაკაბაძე, პროფესორი ხ. ცაბაშვილი, პასუხისმგებელ მდივნად — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი ი. ციხარიშვილი.

კონფერენციაზე აირჩიეს რუსთაველის საზოგადოების პრეზიდიუმი, რომლის შემადგენლობაში შევიდნენ: გრიგოლ აბაშიძე, ირაკლი აბაშიძე, ნოდარ ამაღლობელი, რევაზ ამაშუკელი, ალექსანდრე ბარამიძე, აკაკი ბაქრაძე, ვახტანგ ბერიძე, მერაბ ბერძენიშვილი, ნანა გონჭილაშვილი, ალბერტ. ოთეფლიძე, ილია II, ანა კალანდაძე, გუნა კვარაცხელია, თამაზ კვპანტარაძე, ქეთევან ლომიძე, მარიკა ლორთქიფანიძე, ნუგზარ ფოფხაძე, გიორგი შათირიშვილი, ბაგრატ შინკუბა, რამაზ ჩხიკვაძე, სარგის ცაიშვილი, გიორგი ციცაშვილი, იოსებ ცისკარიშვილი, შოთა ძიძიგური, ფრიდონ ხალვაში, ნაფი ჯუხოთი.

პატივცემა აკადემიკოსმა ი. აბაშიძემ საზოგადოების პრეზიდიუმის სახელით მადლობა გადაიხადა უდიდესი ნდობისა და დაფასებისათვის და რესპუბლიკის საზოგადოებრივობას ალუფუჭა, რომ გაზრდილდება ყველა ღონისძიება ქართული ენისა და ლიტერატურის, მთელი კულტურის აღმავლობისათვის. რუსთაველის საზოგადოების განვითარებისა და განმტკიცებისათვის, მისი მაღალი ბუმანური იდეალების განხორციელებისათვის.

დამფუძნებელი კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ ამხანაგები ვ. ი. ალავიძე, პ. ბ. ალაშვილი, გ. ნ. ენუქიძე, ვ. ა. მეტონიძე, ვ. მ. სარიაე.

(საინფორმაციო)

20 მარტი საბინაო-კომუნალური მეურნეობისა და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მუშაკთა დღეა

1. ესენი რომ არა...

უდავოდ, ბევრი რამ დაკლდებოდა ჩვენს ნორმალურ ყოფა-ცხოვრებას, ესენი რომ არა — საბინაო კომუნალური მეურნეობისა და მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მუშაკები. არადა, როგორღაც დაკანონდა, რომ ყველაზე მეტად მათ ვამუნათებთ, ზოგ-ზოგს „დაბალ ღობედაც“ ეჩვენება ეს ოკრობელება ხალხი. რას იზამთ, უგულისყურობა და უგერგილოს სად არ ნახავთ, ამ სფეროში, რომ არ იყოს, მაგრამ ეს მომსახურების სფეროაო, კაცი კაცს პირისპირ ხვდება, და მთელ გულის ჯავრსაც აქ ამოვიყრით ხოლმე.

იცოცხლეთ, ამ სფეროში მეტი იყოს საქმის მცოდნე, გულიანი ხალხი, ისეთი, საკუთარ მარკასაც რომ უფრთხილდება და კოლექტივსაც.

მედლები და სიგელები არ აკლია გაერთიანება „თბილისინჟდეფსაცმლის“ № 18 ატელიეს მემოდელეს რაფიელ ავაკოვს, მაგრამ ყველაზე საპატიო ჯილდო რაფიელისთვის ის არის, მთელი დიდუბე (უმეტესად ქალები) მასთან რომ იკერავს ფეხსაცმელს.

აბა, პრეტენზიები თბომეურნეობაზეა, თუ არის... ახლა, არა გეშავს, გაზაფხულდა, დათბა... ბოდა, საბინაო-კომუნალური მომსახურების მესვეურნი რომ აქედანვე შეუდგნენ მომავალი ზამთრისათვის თადარიგის დაჭერას, გაწამაწიაც ადარ ექნებათ ელგუჯა გამოძის ხელობის ხალხს. ელგუჯა გამოძე რესპუბლიკური თბომეურნეობის ექსპერიმენტული მექანიკური ქარხნის კომპლექსური ბრიგადის ბრიგადირია. ცეცხლივით ხიბები ჰყავს ბრიგადაში ელგუჯას. მათი ნახელავი უზადოა, გეგმებს გადაჭარბებით ასრულებენ.

ჯ. ლომაძის („კომუნისტი“) ფოტო.

გუშინ, დღეს, ხვალ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

სტიმული — საამეურნეო ანგარიშში

ქუთაისელმა ავტომობილმშენებლებმა განელილი ორი თვის მანძილზე პირველად შეასრულეს კაპიტალური მშენებლობის მთელი დასახული გეგმა. აგრეთვე პირველად შეასრულეს ნაწარმის ნომენკლატურის დავალებაც. გეგმის გადამეტებით გამომშვებელია თითქმის ორი მილიონი მანეთის პროდუქცია.

ასეთი დიდი ხნის ნანატრი შედეგების მიღწევაში გაერთიანების კოლექტივს დაეხმარა სამეურნეო ანგარიში. საბუსბარია, მაგრამ საწარმოს გამოცოცხლებულ სამეურნეო საქმიანობას ხელი შეუწყო.... საწარმოო სანქციებმაც, სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლის შედეგმა საგრეგატო საამქროს მუშაკმა მარტო მომდინარე თვის პირველ დეკადაში თავიანთი მოძმეებისგან წუთეულნი 27 ათასი ბანეთის საკარიმო სანქციები უხარიოთ ნამზადებისა და მაკომპლექტებელი ნაწარმის მიწოდებისათვის.

სამეურნეო ანგარიში აღმოჩნდა თითოეულ სამუშაო ადგილს შრომის ორგანიზაციის საუკეთესო ფორტატორი და მასწავლებელი. ეს ფაქტი დაადასტურეს ბევრი სამეურნეოანგარიშიანი ბრიგადის ოსტატებმა და წევრებმა, რომლებიც გამოვიდნენ ქარხანაში გამართულ თათბირზე.

გაერთიანების კოლექტივთან, მთელი რიგი სამინისტროებისა და უწყებების, საწარმოს რეკონსტრუქციაზე დასაქმებული სამეურნეო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან ერთად განიხილეს სამეურნეო ანგარიშზე მისი გადასვლის საკითხი, აქ მიღწეული წარმატებანი და გადასაჭრელი პრობლემები. კერძოდ, საწარმოს რეკონსტრუქციის სამუშაოთა დამთავრების, მუშაკებისათვის ბინების, სოციალურ-კულტურული დანიშნულების ობიექტების მშენებლობის ვადების გაჭიანურებასთან დაკავშირებული საკითხები. მათ დაუსახეს ამოცანა დაუყოვნებლივ გამოასწორონ მუშაობაში დაშვებული ხარვეზები.

პროდუქციის წარმოების სრულყოფის, გამოშვების გაზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესების, საამქროების რეკონსტრუქციის ტემპის დაჩქარების საკითხები განიხილეს თათბირზეც, რომელიც ქუთაისის მეირეგებარტიანი ტრაქტორების ქარხანაში გაიმართა.

თათბირებზე გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრობის კანდიდატი ტ. ვ. ლორთქიფანიძე, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ბ. დ. მახარაშვილი და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მრეწველობის განყოფილების გამგე კ. ჯ. კაპანაძე.

▼ ▼

ეპრანელებას არ თმობენ

ტყიბულის ჩაის ფაბრიკის კოლექტივი, რომელმაც ვადაზე ადრე შეასრულა ხუთწლედის ორი წლის გეგმა, შეუდგა მომავალი სეზონისათვის საამქროს. აქ დამატებით დადგეს ერთი როლერი, ჩაის სახარისხებელი მანქანები, სხვა ავტოგეგმები.

ინიციატორები ფიქრობდნენ, რომ ამ სიახლეთა დანერგვისა და მუშაობის მოწინავე მეთოდების გამოყენების შედეგად წელს 28,6 პროცენტით შემცირდება ხელის შრომის წილი, ამაღლდება პროდუქციის ხარისხი, ეფექტურად გადიდდება ზეგეგმითი მოგება.

მოწინავემ მუშებმა პირობა დადეს, რომ ჩაის ფოთლის გადამუშავების წლიურ გეგმას ორი თვით ადრე შეასრულებენ და შეინარჩუნებენ დარგის საუკეთესო საწარმოსათვის დაწესებულ გარდამავალ წითელ დროშას, რომელიც მათ 1987 წელს მიეკუთვნათ.

▼ ▼

ჩაის ხარისხისა და სიუხვისათვის

მახარაძის რაიონის სოფელ ნაგომარის კოლმეურნეობა „სეჩართველოს“ მეჩაიეები გარიერაჟიდან დადამეზამდე შრომობენ, ეყარ საფუძველს უყრიან მიმდინარე წლის უხვ მოსავალს, ვადაზე ადრე დაამთავრეს ბეჩქვების მუშუკი ბარვა, კალეუმისა და ფოსფორიანი სასუქების შეტანა, მძიმე და ნახევრად მძიმე სხვლა, ბრიგადის გაწვნენდა, მიმდინარეობს ზაალერული გასხვლის სამუშაოები.

ნაგომრელები არემონტებენ საპლანტაციო გზებს, წესრიგში მოაყვანი ჩაის მიმღები პირფიერული პუნქტები, დამატებით აშენებენ თავმესაფარ ფარფლებს, იმარაგებენ მეჩაიეთა საწვიმრებს, და რეზინის ჩექმებს.

მეჩაიეებმა კარგად აწონ-დაწონეს თავიანთი მოსალოდნელები და გადაწყვიტეს, რომ სეზონში გეგმის გადამტკიცებით დაამზადონ სულ ცოტა 50 ტონა ჩაის ფოთოლი, მოკრეფილ ნედლეულში პირველი ხარისხის ნედლეულის წილი აიყვანონ სულ ცოტა 73 პროცენტამდე.

სოციალური სფერო: პასუხისმგებლობა გარდაქმნის წინაშე

რესპუბლიკის პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრება

როგორც უკვე ვიუწყებოდით, 18 მარტს გაიმართა საქართველოს პარტიულ-სამეურნეო აქტივის კრება, რომელმაც განიხილა რესპუბლიკის პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანოების ამოცანები სახალხო მოხმარების საკონლის წარმოების შემდგომი გაზრდის საქმეში.

კრებაზე მოხსენება გააკეთა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ა. ა. ბარსუკოვმაც.

პატივცემულო ამხანაგებო!

დიდ კმაყოფილებას მანიჭებს შეგიგზავნოთ თქვენ — საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, სარეგიონო კომისიის წევრებსა და წევრობის კანდიდატებს, რესპუბლიკის პარტიულ, საბჭოთა, სამეურნეო და პროფკავშირულ ხელმძღვანელებს, ნება მიბოძეთ, გულთადად მოგესალმოთ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის სახელით.

მომდინარე, 1988 წელი უდავოდ განსაკუთრებულ ადგილს დაიკავებს პარტიისა და ქვეყნის ისტორიაში. ამ წელს ეწყობა სკკპ XIX საკავშირო კონფერენცია. ამ წელს შეგიდა ძალაში სახელმწიფო საწარმოს კანონი, ამ წელს გადავიდნენ მასობრივი მასშტაბით სახალხო ეკონომიკის ახალი დარგები სამეურნეო ანგარიშისა და თვითდაფინანსვების პრინციპებზე.

ჩვენი შეხვედრა მომდინარეობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის პლენუმიდან სულ ცოტა ხნის შემდეგ. უდარესად დიდია ამ პლენუმზე მიღებული გადაწყვეტილებების, მ. ს. გორბაჩოვის სიტყვაში ჩამოყალიბებული დებულებებისა და დასკვნების მნიშვნელობა. პლენუმმა პარტია შეაინარაცა ქვეყანაში მიმდინარე განახლების პროცესის სამიდო იდეოლოგიური ორიენტირებით, განსაზღვრა გარდაქმნის ახლანდელ, მეორე ეტაპზე საბჭოთა საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროს რევოლუციური განახლების მეადეი პერსპექტივა.

მინდა თქვენი ყურადღება მივაპყრო კიდევ ერთ მომენტს. პლენუმმა ყოველგვარი იმედი გადაუწყრა იმათ, ვინც გულის სიღრმეში ნატრობდა წინა პერიოდისათვის დამახასიათებელი წესების აღორძინებას, ცხადყო, თუ რაოდენ უსაფუძვლო იყო შიში. თითქოს პარტიის მიერ განხორციელებული ეკონომიკური და პოლიტიკური რეფორმები შეასუსტებდნენ სოციალიზმის საფუძვლებს, ანდა, რომ ჩვენ „მეტისმეტად შეგტოპეთ“ საჯაროობითა და დემოკრატიზმით.

პლენუმმა ერთსულოვნად მოიწონა პოლიტბიუროს პრინციპული კურსი და პრაქტიკული საქმიანობა, ახალი ძალით ცხადყო პარტიის გადაწყვეტილება მტკიცედ და თანმიმდევრულად განხორციელოს ეკონომიკურ ცხოვრებაში.

რესპუბლიკის შრომითს კოლექტივებში, მეცხოვრეებში, პარტიულ და საბჭოთა მუშაკებთან ამ დღეებში გამართულმა შეხვედრებმა დამარწმუნა, რომ საქართველოს შრომელებმა გაგებითა და მოწონებით აღიქვეს თებერვლის პლენუმის შედეგები, რომ ისინი მხურვალედ უჭერენ მხარს დაჩქარებისა და გარდაქმნის პარტიისეულ გეზს, ისწრაფვიან აქტიურად ჩაებან უშუალო პრაქტიკულ საქმიანობაში ჩვენი საზოგადოების განახლებისათვის. ეს მოწმობს, ერთ თანდათან ეძლევთ უძრაობის ხანის მძიმე მემკვიდრეობას — მოსახლეობის ფართო ფენების აპათიას, სოციალურ პასიურობას.

საბჭოთა ადამიანების შეკავშირება გარდაქმნის პლატფორმაზე, მათი მისწრაფება პრაქტიკული მუშაობით, კონკრეტული საქმეებით შეასახონ ხორცი ყოველივე დასახულს, — ეს, უდავოდ, უმნიშვნელოვანესი შედეგია იმ დაძაბული პოლიტიკური, ორგანიზატორული და იდეოლოგიური მუშაობისა, რომელსაც პარტია ეწევა 1985 წლის აპრილის შემდეგ. ეს არის მძლავრი ბერკეტი, ურომლისოდაც უბრალოდ შეუძლებელია განეგბარცილოთ განახლების ის უდიდესი და ურთულესი ამოცანები, რომელთა გადაწყვეტება უზრუნველყოფს გარდაქმნის წარმატებას.

ამასთანავე, მოგახსენებათ, ხალხის ნდობის რესურსი ამოიწურება. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია მოვალეა თავის ავანგარდულ, ხელმძღვანელ როლს, თავისი პოლიტიკის ცხოველმყოფელ ძალას ნიადაგ ცხადყოფდეს და განამტკიცებდეს კონკრეტული შედეგებით, საგრძნობი სასიკეთო ცვლილებებით ეკონომიკაში, ხალხის კეთილდღეობის ამაღლებით, ქეშმარიტი, და არა ფორმალური დემოკრატიზმის, სამართლიანობის, კანონიერების, სპეტაკი ზნეობის სულისკვეთების საყოველთაო დამკვიდრებით.

აი რატომ იყო, რომ თებერვლის პლენუმმა ქვეყნის ყველა პარტიულ ორგანიზაციას, ყოველ კომუნისტს მოუწოდა მთელი ძალ-ღონე მოაშბერონ თვალსაჩინო წინსვლის მიღწევას ამ მთავარი ამოცანების გადაწყვეტაში, რომლებზეც დღეს უშუალოდ არის დამოკიდებული მთელი გარდაქმნის წარმატება.

ეს არის დემოკრატიზმის გაღრმავება ჩვენი საზოგადოების ცხოვრების ყველა დარგში.

ეს არის ქვეყნის ეკონომიკის მართვის სისტემის კარდინალური გარდაქმნა.

ეს არის პარტიის ძლიერი სოციალური პოლიტიკის რეალიზაცია, ხალხის ცხოვრების პირობების არსებითი გაუმჯობესება.

და, ბოლოს, ეს არის თვით პარტიის, მისი ყველა ორგანოსა და რგოლის საქმიანობის სტილისა და მეთოდების გადამწყვეტი გადაწყვეტა.

ნება მიბოძეთ, უფრო დაწვრილებით შეეხო აღძრულ საკითხებს.

გარდაქმნის შეუქცევადობის, წარსულთან შეცდომების რეციდივის შეუძლებლობის საიმედო გარანტია ადამიანში. საუბუნარია, მაგრამ საწარმოს გამოცოცხლებულ სამეურნეო საქმიანობას ხელი შეუწყო.... საწარმოო სანქციებმაც, სამეურნეო ანგარიშზე გადასვლის შედეგმა საგრეგატო საამქროს მუშაკმა მარტო მომდინარე თვის პირველ დეკადაში თავიანთ მოძმეებისგან წუთეულნი 27 ათასი ბანეთის საკარიმო სანქციები უხარიოთ ნამზადებისა და მაკომპლექტებელი ნაწარმის მიწოდებისათვის.

სამეურნეო ანგარიში აღმოჩნდა თითოეულ სამუშაო ადგილს შრომის ორგანიზაციის საუკეთესო ფორტატორი და მასწავლებელი. ეს ფაქტი დაადასტურეს ბევრი სამეურნეოანგარიშიანი ბრიგადის ოსტატებმა და წევრებმა, რომლებიც გამოვიდნენ ქარხანაში გამართულ თათბირზე.

გაერთიანების კოლექტივთან, მთელი რიგი სამინისტროებისა და უწყებების, საწარმოს რეკონსტრუქციაზე დასაქმებული სამეურნეო ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან ერთად განიხილეს სამეურნეო ანგარიშზე მისი გადასვლის საკითხი, აქ მიღწეული წარმატებანი და გადასაჭრელი პრობლემები. კერძოდ, საწარმოს რეკონსტრუქციის სამუშაოთა დამთავრების, მუშაკებისათვის ბინების, სოციალურ-კულტურული დანიშნულების ობიექტების მშენებლობის ვადების გაჭიანურებასთან დაკავშირებული საკითხები. მათ დაუსახეს ამოცანა დაუყოვნებლივ გამოასწორონ მუშაობაში დაშვებული ხარვეზები.

პროდუქციის წარმოების სრულყოფის, გამოშვების გაზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესების, საამქროების რეკონსტრუქციის ტემპის დაჩქარების საკითხები განიხილეს თათბირზეც, რომელიც ქუთაისის მეირეგებარტიანი ტრაქტორების ქარხანაში გაიმართა.

თათბირებზე გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრობის კანდიდატი ტ. ვ. ლორთქიფანიძე, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ბ. დ. მახარაშვილი და საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მრეწველობის განყოფილების გამგე კ. ჯ. კაპანაძე.

▼ ▼

ეპრანელებას არ თმობენ

ტყიბულის ჩაის ფაბრიკის კოლექტივი, რომელმაც ვადაზე ადრე შეასრულა ხუთწლედის ორი წლის გეგმა, შეუდგა მომავალი სეზონისათვის საამქროს. აქ დამატებით დადგეს ერთი როლერი, ჩაის სახარისხებელი მანქანები, სხვა ავტოგეგმები.

ინიციატორები ფიქრობდნენ, რომ ამ სიახლეთა დანერგვისა და მუშაობის მოწინავე მეთოდების გამოყენების შედეგად წელს 28,6 პროცენტით შემცირდება ხელის შრომის წილი, ამაღლდება პროდუქციის ხარისხი, ეფექტურად გადიდდება ზეგეგმითი მოგება.

მოწინავემ მუშებმა პირობა დადეს, რომ ჩაის ფოთლის გადამუშავების წლიურ გეგმას ორი თვით ადრე შეასრულებენ და შეინარჩუნებენ დარგის საუკეთესო საწარმოსათვის დაწესებულ გარდამავალ წითელ დროშას, რომელიც მათ 1987 წელს მიეკუთვნათ.

ჩაის ხარისხისა და სიუხვისათვის

მახარაძის რაიონის სოფელ ნაგომარის კოლმეურნეობა „სეჩართველოს“ მეჩაიეები გარიერაჟიდან დადამეზამდე შრომობენ, ეყარ საფუძველს უყრიან მიმდინარე წლის უხვ მოსავალს, ვადაზე ადრე დაამთავრეს ბეჩქვების მუშუკი ბარვა, კალეუმისა და ფოსფორიანი სასუქების შეტანა, მძიმე და ნახევრად მძიმე სხვლა, ბრიგადის გაწვნენდა, მიმდინარეობს ზაალერული გასხვლის სამუშაოები.

ნაგომრელები არემონტებენ საპლანტაციო გზებს, წესრიგში მოაყვანი ჩაის მიმღები პირფიერული პუნქტები, დამატებით აშენებენ თავმესაფარ ფარფლებს, იმარაგებენ მეჩაიეთა საწვიმრებს, და რეზინის ჩექმებს.

მეჩაიეებმა კარგად აწონ-დაწონეს თავიანთი მოსალოდნელობანი და გადაწყვიტეს, რომ სეზონში გეგმის გადამტკიცებით დაამზადონ სულ ცოტა 50 ტონა ჩაის ფოთოლი, მოკრეფილ ნედლეულში პირველი ხარისხის ნედლეულის წილი აიყვანონ სულ ცოტა 73 პროცენტამდე.

(გაგრძელება 20-ე გვ.).

სოციალური სფერო: პასუხისმგებლობა გარდაქმნის წინაშე

(გაგრძელება)

თი ქარხნისა თუ ფაბრიკის, კოლმეურნეობისა თუ საბჭოთა მეურნეობისთვის.

ბევრ საწარმოში პრაქტიკულად არ ინერგება შიდასაწარმოო სამეურნეო ანგარიში, კოლექტიურ იჯარაზე გადასვლა. ეს სამუშაო ბევრგან წარმოებს ფორმალურად, არ უკავშირდება საკუთარი სამრეწველო სახსრების ხარჯზე ახალი სატარიფო განაკვეთებისა და სარგოების შემოღებას. მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტებმა, პარტკომებმა და უწყებებმა უდიდესი უნდა ყურადღება დაუთმონ ამ უბანს, უზრუნველყონ, რომ მიმდინარე წელს საწარმოები, კოლმეურნეობანი და საბჭოთა მეურნეობანი ფართოდ გადავიდნენ შიდასაწარმოო სამეურნეო ანგარიშზე.

დღესდღეობით ყველა სამეურნეო და პარტიული ხელმძღვანელი როდი განიმსჭვალა სახელმწიფო საწარმოს კანონის დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობის შეგნებით. არადა, სწორედ ამ კანონშია კონცეპტირებული შრომითი კოლექტივების უფლებამოვალეობანი მეურნეობრიობის, ახალ პირობებში, დაკონკურებულია თვითმართველობის პრინციპები წარმოების ხასიათის სფეროში.

მუშა-მოსამსახურეებს, პირველად პარტორგანიზაციის მდივნების და პროფკავშირული კომიტეტების თავმჯდომარეების მნიშვნელოვანმა ნაწილმა ხელირიანად არ იცის, თუ რა უფლება-მოვალეობანი და პასუხისმგებლობას აკისრებს შრომითის კოლექტივებს კანონი. შრომითი კოლექტივების საბჭოები ზშირად იჩენენ პასიურობას, არ იციან, რა ეკადმაან აკეთონ. ამაში მე თვითონ დავწერ-მუნდი ბევრ შრომის კოლექტივში, საწარმოებში საუბრებისას და შეხვედრების დროს.

ბევრ მხრივ, ზოგიერთი სამეურნეო ხელმძღვანელი ვერ შეელევა წარსულის სტერეოტიპებს და ჩვენია, რომ შრომითი კოლექტივი მხოლოდ დირექციასთან არსებული სათათბირო ორგანოა, ამტომ დიდად არ უწევს ანგარიშს უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებათა შემუშავებისას.

სხვა ვინ, თუ არა პარტიული და პროფკავშირული ორგანიზაციები, პარტიული ორგანოები უნდა დაეხმარონ შრომითი კოლექტივების საბჭოებს იპოვონ თავიანთი ადგილი, ჩაერთონ მათი უდიდესი შემოქმედებითი პოტენციალი ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების რეალიზაციაში!

პირდაპირ გეტყვით, ეს ძნელი ამოცანაა, ვინაიდან მრავალი თვალსაზრისით ჩვენთვის ახალ საქმეს გკიდებთ ხელს, და ჯეროვანი გამოცდილება არ გაგვაჩნია, მაგრამ ერთი რამ ამთავითვე ცხადია: უნდა დავეუფლოთ თვითმართველობის პირობებში, ფიმოკრატიის განვითარების პირობებში, სრული სამეურნეო ანგარიშისა და თვითდაფინანსების პირობებში მუშაობისა და ხელმძღვანელობის ხელოვნებას.

პარტიული კომიტეტების დიდმნიშვნელოვანი ამოცანაა კონტროლი გაუწიონ ხელმძღვანელი კადრების, სპეციალისტების, მუშებისა და მოსამსახურეების ეკონომიკურ, სოფინანსურ, სამართლებრივ პომპადების ახალი სამეურნეო მეჭანიზმის პრინციპებით მუშაობისათვის. ეს ხომ ფაქტია, რომ ძალზე ბევრი კადრები არ არიან მზად იმისათვის, რომ მაქსიმალური უკეგებით მუშაობდნენ ახალ პირობებში. იმიტომ კი არა, რომ არ სურთ, არამედ იმიტომ, რომ არ იციან.

სამწუხაროდ, მდგომარეობა ნელა ქცევნა, რაშიც დავრწმუნდი თქვენს რესპუბლიკაში ჩამოსვლისას. მუშებში მრეწველობის, „ა“ ჯგუფის დარგების საწარმოებში ყოფნის, სპეციალისტებთან საუბრების დროს დავინახე, რომ დიდძალ ხელმძღვანელ კადრებს, მუშებს, ბრიგადირებს, ოსტატებს ხვირიანად არც კი ესმით ეკონომიკის გარდაქმნის არსი, ღიტალურად არ იციანებენ ახალ სამეურნეო მეჭანიზმს.

საჭიროა ყველაან მოგვარდეს ნამდვილი, და არა ფორმალური ეკონომიკური საყოველთაო სწავლება. ამის თაობაზე არსებობს სკკკ ცენტრალური კომიტეტის სამდივნოს ცნობილი დადგენილება. პარტიული, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციის ეალიკ უზრუნველყონ კონტროლი ამ დადგენილების შესრულებაზე.

აქვე დავძენ, რომ საფუძვლიანი ეკონომიკური ცოდნა უნდა მიიღოს უკლებლივ ყველა პარტიულმა მუშაკმაც — პარტიის ინსტრუქტორი იქნება იგი, თუ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი. ეკონომიდ უბრალოდ შეიძლებელია პირველადს პარტიულ ორგანიზაციებში, შრომითის კოლექტივებში, რაიონებსა და ქალაქებში მისელასას ნამდვილად ღრმად გაერკვე ეკონომიკური და სოციალური განვითარების საკითხებში, გაუწიო კოლეკტივებს რეალური კმეიდთი დახმარება. არადა, სწორედ ასეთ დახმარებას, და არა ზოგად მოწოდებებსა და მითითებებს, მოელიან ადამიანები პარტიული ორგანოებისა და კადრებისაგან.

ეკონომიკის მართვის დარგაკმნა ჩვენში, როგორც იტყვიან „ბაზადაგზა“ ხდება. ამით განსაზღვრება მიმდინარე ხუთწლიანის უმნიშვნელოვანესი თვისებურება და სიძნელე: იგი გარდამავალი ხასიათისაა და ერთმანეთს უხამებს სახალო მეურნეობის ხელმძღვანელობის ძველსა და ახალ მოდგმებს. ეს, რატომ არის, რომ ჩვენი სახალო მეურნეობის განვითარების დინამიზმი, ინტენსიურ გზაზე გადასვლის ტემპი ჯერ კიდევ ვერ აკმაყოფილებს ქვეყნის ობიექტურ შესაძლებლობასა და მოთხოვნილებებს.

ამასთანავე, ყველა საფუძველი გვაქვს გამოვტანოთ დასკვნა: საბჭოთა ეკონომიკა დაძლევს უძარობის პოვლენებს. ამას დადასტურებს 1987 წლის მეთორმეტე ხუთწლიანის მეორე წლის ძირითადი შედეგები. ეს შედეგები თქვენ კარგად მოგეხსენებათ.

ზამდინარე წლის იანვარ-თებერვალში მრეწველობაში მიღწეულია ზრდა. ეს ბრძოლა ბევრ ადგილას, ბევრ ადგილ ეკონომიკურ ბრძოლებად, ეკონომიკურ ბრძოლებად, ეკონომიკურ ბრძოლებად,

სოციალური სფერო: პასუხისმგებლობა გარდაქმნის წინაშე

(დასასრული)

შემაშფოთებელია, რომ, ისევე როგორც წინათ, ზოგიერთი პლენუმი, კოება წინასწარ შეფუშავებული სეენარით იწყობა, საკმარისად არ გამოთქვიმება კონკრეტული წინადადებები, ბევრი იგივეა წოდებული კრიტიკული შენიშვნა მხოლოდ სახელწოდებით არის ასეთი, როდან ერთან ზოგადი ხასიათისაა. პრინსიპალური კრიტიკა, ბიუროს ხელმძღვანელობის მისამართით, ხშირად შერბილებულად ან მიბოდიშებითაც კი გამოითქმება.

პარტიის საქმიანობის უმთავრესი საკითხი, მისი პოლიტიკური ხელმძღვანელობის ღერძია კადრებთან მუშაობა. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, მის ბიუროს თანამიმდევრულად ახორციელებენ კურსს, რომ ხელმძღვანელი პოსტები რესპუბლიკის ცხოვრების ყველა სფეროში ეკავოთ მაღალი საქმიანი, პოლიტიკური და მორალური თვისებების მქონე ადამიანებს. ფრაზებები ამ საქმეში გაქვთ.

ამავე დროს ვასაკეთებელიც ბევრია, კეთავაც მტკიცედ უნდა გამქრნდათ პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანიზაციები სუსტი, უინიციატივო ან არაკეთილსინდისიერი კადრებისაგან, დაიწინაურონ ხელმძღვანელი სამუშაოზე ენერგიული, მცოდნე, პატიოსანი პარტიელები. რა თქმა უნდა, ეს გაარჩევდეთ უნდა გაკეთოთ და ყოველმხრივი მხრდაჭერა და დახმარება გაუწიოთ ახალგაზრდა ხელმძღვანელი კადრებს.

ამხანაგებო! ჩვენ სკკპ XIX საკავშირო კონფერენციისათვის აქტიური მზადების ეტაპი დავიწყეთ. თითოეული კომუნისტისათვის იგი არსებითად გამოიდა იქნება ჩვენს თავად საგანში — გარდაქმნაში. ამ გამოიდას ჩავაბარებთ პრაქტიკული მუშაობის დროს, შეფასებით კი კონკრეტული შედეგების მიხედვით შეგვფასებენ.

ნება მიმოძეთ გამოვთქვა რწმენა, რომ საქართველოს სს რესპუბლიკის კომუნისტები, ყველა მშრომელი ღირსეულ წვლილს შეიტანენ სკკპ XXVII ყრილობის გადაწყვეტილებების, მეთორმეტე ხუთწლიდის დავალებების შესრულებაში, ძალ-ღონეს არ დაიშურებენ ჩვენი მრავალეროვანი სოციალისტური სამშობლოს ძლიერების განმტკიცებისათვის.

ჯანმრთელობას, კეთილდღეობასა და წარმატებას გისურვებთ, ამხანაგებო!

• • •

კრებაზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ჯ. ი. პატიაშვილმა და სხვა ორატორებმა თვითკრიტიკულად მომქითხველად და პასუხისმგებლობით გაანალიზეს მოხსენებაში ჩამოყალიბებული დებულებები და დასკვნები და ხაზგასმით აღნიშნეს, რომ ისინი რესპუბლიკის პარტიული, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანიზაციის მოქმედების სახელმძღვანელად გადაიქცევა სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების შემდგომი განზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესების საქმეში. გამოთქვეს მტკიცე რწმენა, რომ რესპუბლიკის პარტორგანიზაცია, შესაბამისი სამინისტროები და ორგანიზაციები მოახერხებენ აქ არსებული არასასიკეთო ტენდენციების დაძლევას, შეძლებენ სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების სფეროს თვისებრივად ახალ საფეხურზე აყვანას.

ბოლო დროს, ითქვა კრებაზე, ჩვენი პარტიის ხელმძღვანელთან ყოველი ჩამოსვლა რესპუბლიკაში, მათი ღრმა დაინტერესება მისი სოციალ-ეკონომიკური განვითარების დაჩქარებით და ერთობლივი მუშაობა კომუნისტებს უდიდეს ენერგიას, შემოქმედებით იდეებს მატებს, შედეგიანი, ეფექტიანი საქმიანობის სურვილს უღვიძებს, რაც თვალია, წლობით ფაქრობდეთ მრავალი საკრებრო-ეროვნული პრობლემის გადაჭრის საშუალებას აძლევს.

ეს განსაკუთრებით დამაჯერებლად გამოვლინდა , კერძოდ, შარშან, ი. კ. ლიგაჩოვის საქართველოში ყოფნის დროს. რესპუბლიკაში მისი მუშაობის შედეგები კონკრეტულად და ტეკადად გამოიხატა მრავალი დარგისა და დიდი საწარმოს განვითარებით. უფრო მეტიც, ზოგიერთი საკითხის გადაწყვეტამ ალმოფხვრა მთელი რიგი პრობლემები, რომლებსაც დემოკრატიზმისა და საჯაროობის გაფართოების პირობებში შეეძლოთ გაეკნა მოეხდინათ იდეოლოგიურ ეითარებზე.

ჟასთი მიდგომით, ასეთი დამოკიდებულებით, ნდობისა და მომხოსენებლობის შეხამებით, კონკრეტული ყურადღებით ნათლად იგრძნობა ნოვატორობა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, მისი სამდივნოსა და პოლიტბიუროს მუშაობის სტილში, ახალი პოლიტიკური ბზოვნება, გარდაქმნის დამრაზმველი ძალა.

ახლადელი განხილვაც საფუძველს ჩაუყრის კიდევ უფრო გაღრმავებულ მუშაობას, შესაბამის დარგებში საქმის ვითარების კომპეტენტურ ანალიზს, მათთვის მეთოდიკური და ტექნიკური დახმარების გაწევას.

დღეს ნებისმიერი საწარმოო ტექნოლოგიის ერთ-ერთი მთავარი ელემენტი ხდება ადამიანის ფაქტორი და ყოველივე ეს, რაც დგას ამ ფართო ცნების მიღმა, რომელსაც ეწოდება ეკონომიკური და სოციალური ბერკეტის ძალა ენიჭება. ამ ბერკეტის ამოქმედებაში ძირითადი როლი ეკისრებათ საწარმო ორგანიზაციებს. გარდაქმნა ხომ მარტო მეურნეობრიობის ახალი მეთოდები, თვითანაზღაურება, თვითმმართველობა როდია, ეს არის კიდევ კეთილსინდისიერება, პროფესიული და მოქალაქეობრივი პატიოსნება, შემსრულებლობა, დისციპლინა. სწორედ ასეთ ჯანსაღ საფუძველზე შეიძლება განვითარდეს ნამდვილი ინიციატივა და შემოქმედება, მხოლოდ მაშინ შეიძლება უზრუნველყოთ ხიტკვის, იდეის და პატიჟიული საქმის ნამდვილი ერთიანობა. მაგრამ სწორედ ამ ნაწილში, თვითკრიტიკულად აღიარეს კრების მონაწილეებმა; საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, ადგილობრივ პარტიულ კომიტეტებს, პირველად პარტიულ ორგანიზაციებს, სამეურნეო ხელმძღვანელებს ჯერ კიდევ აქვთ ხარვეზები მუშაობაში.

ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ამ-ქამად მუშაობაში მთავარ ორიენტირად უნდა გავიხადოთ არა მართვის ცენტრალური ორგანონი, არამედ შრომითი კოლექტივები. ეს შეესაბამება სახელმწიფო საწარმოს (გაეროთაინების) შესახებ კანონის მოთხოვნებს, ხელს შეუწყობს მათი დამოუკიდებლობის განმტკიცებას. მაგრამ ამ მიმართულებით პარტიული ხელმძღვანელობის სტილი საკმარისად თანამიმდევრულად არ იხვიწება. კვლავ მოითხოვენ ყოველგვარ დოკუმენტაციას სამინისტროებიდან, გადაწყვეტათა ქმედითობა კი ძალზე მცირეა.

კრებაზე მოიყვანეს მაგალითები, როცა პარტიულ ორგანიზაციებსა და სამეურნეო ხელმძღვანელებს უაღრესად მცდარი პოზიცია უკავიათ გარდაქმნაში. მაგალითად, სახელმწიფო მიღებისათვის პროდუქციის მომზადების ნაცვლად თბილისის კამეონ-სართავ ფაბრიკაში მთელი ენერგია მოახმარეს იმას, რომ სადაოდ გადხადათ ეს გადაწყვეტილება, და ხელიდან გაუშვეს დრო. ამის გამო თვით ფაბრიკა, და მისი კოლექტივიც, ძნელ მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ.

სამეურნეო ანგარიში ადამიანის ფაქტორის ნოვატორებმა ალალი ეკონომიკური საფუძველია, გაანაზაღაურებრ ალალი მეთოდები, თვითანაზღაურება, თვითმმართველობა როდია, ეს არის კიდევ კეთილსინდისიერება, პროფესიულიდ და მოქალაქეობრივი პატიოსნება, შემსრულებლობა, დისციპლინა. სწორედ ასეთ ჯანსაღ საფუძველზე შეიძლება განვითარდეს ნამდვილი ინიციატივა და შემოქმედება, მხოლოდ მაშინ შეიძლება უზრუნველყოთ ხიტკვის, იდეის და პატიჟიული საქმის ნამდვილი ერთიანობა. მაგრამ სწორედ ამ ნაწილში, თვითკრიტიკულად აღიარეს კრების მონაწილეებმა; საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, ადგილობრივ პარტიულ კომიტეტებს, პირველად პარტიულ ორგანიზაციებს, სამეურნეო ხელმძღვანელებს ჯერ კიდევ აქვთ ხარვეზები მუშაობაში.

ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ამ-ქამად მუშაობაში მთავარ ორიენტირად უნდა გავიხადოთ არა მართვის ცენტრალური ორგანონი, არამედ შრომითი კოლექტივები. ეს შეესაბამება სახელმწიფო საწარმოს (გაეროთაინების) შესახებ კანონის მოთხოვნებს, ხელს შეუწყობს მათი დამოუკიდებლობის განმტკიცებას. მაგრამ ამ მიმართულებით პარტიული ხელმძღვანელობის სტილი საკმარისად თანამიმდევრულად არ იხვიწება. კვლავ მოითხოვენ ყოველგვარ დოკუმენტაციას სამინისტროებიდან, გადაწყვეტათა ქმედითობა კი ძალზე მცირეა.

ბოლო ოცეული ან ორი წელიწადი ეკონომიკური საფუძველია, გაანაზაღაურება, თვითმმართველობა, ეს ეკონომიკური ბერკეტი ძალა ენიჭება. ამ ბერკეტის ამოქმედებაში ძირითადი როლი ეკისრებათ საწარმო ორგანიზაციებს. ეს ეკონომიკური ბერკეტი ალალ-ალალ ეფუძნებოდა ალალ-ალალ ეფუძნებოდა ალალ-ალალ ეფუძნებოდა

დიალოგი ადამიანსა და ეპოქებს შორის

პარადოქსული სიტუაციაა: თეატრებს სრული შემოქმედებითი თავისუფლება მიენიჭოთ და ამ თავისუფლებამ თითქოს შემოგვა მათი სითამამე, საზღვარი დაუდო სცენურ და სარეპერტუარო ძიებებს.

თვალი გადავავლეთ ქართული დრამატული თეატრის საერთო სარეპერტუარო ფიშას. ვერ ვნახავთ ამ თუნდაც ერთ ისეთ ქართულ პიესას თუ სპექტაკლს, რომელიც ჩვენი დღევანდელი ყოფის უმძაფრეს პრობლემებს ეხმიანებოდეს.

ცხოვრება ჩვენ ირგვლივ დუღს, კონფლიქტების ახალ-ახალი ტალღები აწყდება წყლითა ნაგებ ბარიერებს, გუშინ კერპად მიჩნეული ზოგიერთი ავტორიტეტი კისრისტეხით ეშვება კვარცხლბეკიდან (როგორც ლუკიანეს „დიალოგებში" ამართებით ძველ ბერძენთა ღმერთების), მკვიდრდება დემოკრატიზმით მობილი ახალი ტენდენციები, და ამ დროს, ვითომც არაფერი არ მდებოდეს, ქართული სცენა ძველი ინერციით ცხოვრობს.

ნუთუ ჩვენ არაფერი გვაქვს სათქმელი სოციალური კატაკლიზმებით სავსე ამ ეპოქაში? ნუთუ ყველა პრობლემას გაეცა პასუხი იმ პერიოდში, რომელსაც მეტაფორებისადმი ჩვენი სიყვარულის გამო, ქართული ხელოვნების რენესანსის პერიოდი ეუწოდეთ?

არა მგონია, რომ ასე იყოს!

მაშ, რაშია საქმე? ნუთუ იმ ხელსაყრელმა ვითარებამ, როცა ქართული თეატრისა და კინოს უმძაფრესი და ფორმის სიახლით აღსავსე ქმნილებანი თავისუფლად იკვლევდნენ გზას მაყურებლებისაკენ, მოადუნა შემოქმედებითი ძიებისადმი ჩვენი სწრაფვა?

უკანასკნელი ათი-თერთმეტი წლის მანძილზე საბჭოთა თეატრების უვრცესს პანაორამაში ქართული თეატრი დიდი მასშტაბებით გამოირჩეოდა და გაბედული სიტყვის ტრიბუნად იყო მიჩნეული თეატრალური საზოგადოებრიობის თვალში. ახლა კი თავს იჩენს იმის საშიშროება, რომ ჭეშმარიტად დიდი შემოქმედებითი ძალისხმევის შედეგად მოპოვებული პოზიციები დავიმოთ და ჩვენს მიერვე გაკვალულ გზაზე სხვებმა გაგვასწრონ.

სამწუხაროა და დამაფიქრებელია, რომ დემოკრატიზაციისა და განახლების ეპოქაში არ აღმოგვაჩნდა ისეთი ნაწარმოებები, რომლებიც ახალ ატმოსფეროს შექმნიდნენ სცენაზე, ახლებურად დაგვანახვებდნენ ჩვენს უახლოეს წარსულსა და თანამედროვეობას. მოსკოვისა და ლენინგრადის მრავალ თეატრში დაიდგა პიესები თუ ინსცენირებანი, რომლებმაც შეძრეს მაყურებლის ცნობიერება, ააფორიაქეს მისი გრძნობები, ხშირ შემთხვევაში კი მოახდინეს პოზიციების პოლარიზაცია. მე აქ მხედველობაში არა მაქვს მხოლოდ ის ნაწარმოებები, რომელთაც სხვადასხვა მიზეზის გამო, თავის დროზე ვერ ახლიეს რამპის შუქი (მ. ბულგაკოვის, ა. პლატონოვის, ნ. ერმანსის პიესები — თუ ისტორიის გვიახლეთ, ვ. როზოვის, მ. შატროვის, ლ. პეტრუშევსკაიას პიესები — თუ უახლოეს წარსულს მოეუბნობთ), ვფიქრობ ამ ეგრეთ წოდებულ „ახალი ტალღის" დრამატურგებს, რომლებმაც მრავალ „ტაბუირებულ" (როგორც ე. ეფტუშენკო იტყოდა) თემას ახადეს ფარდა და უმწყვეტად დასვეს საზოგადოებრივი თუ პიროვნული პასუხისმგებლობის ზნეობრივი პრობლემები.

ბუნებრივია, ქართულ თეატრს რეპერტუარის დუბლირებისთვის არ მოვუწოდებ, ისევე როგორც შორსა ვარ იმ აზრისაგან, რომ სხვა თეატრები მას მაგალითად დადვესახო, მაგრამ ამკარად დამაფიქრებელია ჩვენი ინერტულობა სხვების აქტიურობის ფონზე.

თანამედროვე პრობლემატიკის თვალსაზრისით (ცხადია, ვგულისხმობ სცენას) ამ ნაირისფერ დაა, ამდენად მოსაწყენ პანორამ ერთგვარი დისონანსი (ამ შემთხვევაში სასიამოვნო) შეიტანა რეჟისორ მიშველაძის ორი მოხორობის მიხედვით შექმნილმა სპექტაკლმა („სახითა ორ მოქმედებად"), „უფასდურად სამღერი", რომლის დადგმა და დეკორაცია ეკუთვნის სანფრო მრეჟისორელს.

სპექტაკლის პირველ ნაწილს საფუძვლად უდევს რ. მიშველაძის მოთხრობა „ტვირთი", რომლის ალეგორია დღევანდელი მაყურებლისათვის საკმაოდ ნათელია ერთად გამჭვირვალე ნართაულის წყალობით. თეატრში იგავურ პიროთხობებუ აგებული ეს სანახაობა ზნე-ჩვეულებების ირონიულ-გროტესკული სურათების სახით იშლება ჩვენს თვალწინ და მოჩვენებითი რეტროსპექტივის შთამეგდილებას ტოვებს, რადგან მაყურებელს შმეგნივრად მოეხსენება, რომ საქმე პირიქით არის: ის, რაც დღეს მოხდა, წარსულშია გადატანილი (რაც არ გამორიცხავს წარსული აწმყოში გადმოტანის შესაძლებლობასაც).

სხვათა შორის, მხატვარ თემო გოგაძის ცნობილი ვიტრაჟიც — „ჩემი საუკუნე", რომელიც ზემოდან გადმოსცქერის სპექტაკლის მონაწილეებს, წარსულისა და აწმყოს „თანაარსებობის" შესაძლებლობებს საკმაოდ ნათლად გამოხატავს და სცენაზე მომხდარ ამბებს „საუკუნის" კონტექსტში მოაქცევს.

ძალიან კომპაქტურად არის გამოყენებული მეტ-ნაკლ თეატრის მეირე სცენის სივრცე: ორივე მხარეს აღმართული ერთნაირი ფასადებიდან ცნობისმოყვარეთა თუ ძველი თბილისის მოქალაქეთა სახეები იმზირებიან. ამ ფასადებს შორის მოქცეული სცენის მეირე ნაწილი მსახიობთა სამოქმედო არეა. მაყურებელი თითქოს გამადიდებელი შუშით უყურებს მათს მოქმედებას. სრ. მრეჟისორი ლეონიძეს დადგმებს შორის „უფასდურად სამღერი" გამოირჩევა სცენური - გადორმებისა და სცენური მოქმედების ორგანულობით.

პირველი ნაწილის („ტვირთი") დრამატურგიული ღერძია ნაგანგებო მინდობილობათა მესამე რანგის მოხელის რამაზ თაყაიშვილის ამბავი. ეს კომერსანტი ვენეციაში საქმიანი ვიზიტის დროს ერთი გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის საფლავს წაეწყდა. ფათერაკების მთელი წყება გაიარა, რათა ეს სასტატო ნეშტი საქართველოში გადმოსვენებინა. შედეგი კიდევ, მაგრამ ახალ თავსატეხ დაბრკოლებას წაეწყდა. უღირსად გაჭირდა ამ ნეშტის ღირსეული დაკრძალვა...

მართალია, მაყურებელმა თავიდანვე უკვე იცა, თუ როგორ დამთავრდება ეს ამბავი, მაგრამ იგი მაინც დაძაბული ადევნებს თვალს ამბის პერიპეტიებს, რომელიც ხანდახან გროტესკისაკენ „გადაუხვევს" ხოლმე.

მწერალსა და რეჟისორს აინტერესებთ არა ამბის ლოგიკური დასასრული, არამედ თვით მისი განვითარება. ეპიზოდების კალეიდოსკოპში. ეს მათ საშუალებას აძლევს ძალზე ლაკონიურად და სხარტად, დროის მეირე მონაკვეთში წარმოგვიგიონონ ადამიანთა ვნებები და ზნეობანი. გვიჩვენონ მათი ბუნების შინაგანი წინააღმდეგობანი. რამაზ თაყაიშვილის როლს ასრულებს მიხეილ გომიაშვილი, რომლის შინაგანი ინტელიგენტურობა, სირბილე, თავშეკავებული პლასტიკა ზუსტად ესადაგება ლიტერატურული ვმირის ხასიათს. მსახიობი გვიჩვენებს, რომ დახვეწილი ინტელიგენტური მანერები და შინაგანი კეთილშობილება სრულიად არ გამორიცხავს სიმტკიცესა და შეუქმნიანი, უალრესად მოუცლელი ადამიანების მეირე გალერეას, სადაც ჩვენი დროის პორტრეტებიც მშვენივრად მოთავსდება.

სპექტაკლის მეორე ნაწილს საფუძვლად უდევს გაზეთ „კომუნისტში" გამოქვეყნებული რ. მიშველაძის ნოველა „უფასდურად სამღერი", რომელსაც უმალვე დიდი რეზონანსი მოჰყვა.

სპექტაკლში ეს ნოველა გარდაქმნილია ერთი მსახიობის მონოლოგად, რომელსაც ჭეშმარიტი ოსტატობით წარმართავს პავლე ნოზაძე. ეს „მონოლოგ-სპექტაკლია", და არა, ვთქვათ, ერთი მსახიობის თეატრი. ზუსტად, სცენურად და აზრობრივად დროულად არის ჩართული მსახიობის თხრობაში გუნდი, რომლის პათეტიკური საზეიმო რეპერტური ირონიულ ფონს უქმნის ამბავს.

სცენის დეკორაცია უცვლელია. მხოლოდ ახლა სხვა აზრი შეიძინა თ. გოცაძის ვიტრაჟმა, საიდანაც ჩვენი საუკუნის უდიდესი მოღვაწეების გვერდით უდიდესი სატრაპები იმზირებიან. სცენის დიაგონალზე სამი ცარიელი კვარცხლბეკი დგას, ერთზე კი ტილოშემოხვეული, შებრუნებული ბიუსტი ჩანს. ღამის პერანგისა და მისი ამხანაგის ამარა მოხეული გრიგოლ ორბელიძე, ფეშმიშველა, ძილგამერთალი, თითქოს ეს-ესაა ლოგინიდან წამოაგდეს, იწყებს თავისი ტრაგიკომიკური თავგადასავლის თხრობას. ამის შესაბამისად თვით მსახიობიც ცრემლისა და სიცილის საზღვარზე გადის, ხოლო მწერალსა და რეჟისორს პირდაპირ ხანჯლის პირზე გაუმართავთ დილეგი მაყურებელთან. ქართული სცენიდან ჩვენ პირველად ვისმენთ ასეთ მწარე სიმართლეს ჩვენს წარსულზე, პირველად გველაპარაკებიან ასე პირდაპირ ჩვენი სახელმწიფოს იმ სამ პერიოდზე, რომელთაგან თითოეულ პეიძლება ეწოდოს პოლიტიკური ლიდერთა სახელები (ტანლინი, ხრუშჩოვი, ბრეჟნევი), ლიდერებისა, რომელთა პოლიტიკური ტემპერამენტი და სახელმწიფოებრივი კრედო ცალ-ცალკე ნათლად გამოიკვეთა.

სპექტაკლის ავტორებს და, ცხადია, შემსრულებელს, არასოდეს არ ღალატობთ მხატვრული ტაქტი, მაშინაც კი, როდა ხშირად გამეორებული ტრაგიკული შეცდომა შეიძლება კომიზმში გადაიზარდოს ვმირისათვის. ისინი იაფფასიან პოლიტიკურ ფარსს არ უხდიან ხარკს. პ. ნოზაძეს თავისი ვმირის გამბული ტანჯვის ტკივილი დიდი გულწრფელობით, ღრმა განცდით მოაქვს. უბედურებამ არ დაუკარგა სამართლიანობის გრძნობა (ხოლო სპექტაკლის ავტორებს — ისტორიზმის გრძნობა), ტანჯვა-ვაებამ ვერ ჩაკლა მასში ზვების მოგეში იუმორი. ამბის განვითარების კვალად, ამ ცარიელ კვარცხლბეკებზე მსახიობი რიგრიგობით შემოდგამს ხოლმე სტალინის, ხრუშჩოვისა და ბრეჟნევის ბიუსტებს და დიალოგს უმართავს მათ. არსად ფამილარული ეტყობა, არსად ტრივიალური შეხებრება! მხოლოდ სერიოზული, უალრესი დრამატიზმით სავსე საუბარი, რომელიც მაყურებელს აფიქრებს ჩვენი დღევანდელი დღის იმ დემოკრატიულ თავისუფლებაზე, რომელიც ასეთი დიალოგის გამართვის შესაძლებლობას ქმნის ადამიანსა და ეპოქებს შორის.

ჩემი ღრმა რწმენით, სწორედ ასე უნდა აღვიქვათ ეს სპექტაკლი, მაუწყებელი იმისა, რომ ქართული თეატრის სცენაზე ჩვენი წარსული თუ დღევანდელი ცხოვრების მწვავე, ზოგჯერ უსიამოვნოთლე მაგალე ეზა ეზსა უფრო ფართოდ გაიკაფავს.

ნოდარ გურაბანიძე.

მადლობა თქვენ, კახეთის ასულნო!

გაზეთმა „ალაზნის განთიადმა" საგულისხმო ამბავი გვამცნო: სულ ახლახან გამართული თელავის რაიონის ქალთა „საბჭოს წევრთა შეკრება, პირველი სტუდია წარმოუთქვამს „ქალთა რაიონული საბჭოს თავმჯდომარეს, პარტიის თელავის რაიკომის მდივანს ნანა ბუნდიანშვილს.

ქალთა საბჭოს საბრუნავსა და საფიქრალ, რა გამოუღეს: დედური, ქალური გულისტკივილთან, მზრუნველობით, სიყვარულით უმსჯელთათ კახეთის უსათოს ასულებს ახალშექმნილ და მრავალშვილიან ოჯახებზე, უდიდმამად დარჩენილ ბავშვებსა და მარტოხელა დედებზე, ხალხის სულიერი და მატერიალური კულტურის ძეგლების დაცვაზე...

ქალთა საბჭოს მიუღია მიმართვა რაიონის ყველა ქალისადმი. ეს მიმართვა იმდენად ამაღელვებელი ადამიანური დოკუმენტია, რომ „კომუნისტის" მკითხველიც უნდა გაეცნოს მას:

„ჩვენც, თელავის ქალთა რაიონული საბჭოს წევრებსაც გადმოგვედო რესპუბლიკის საბაჯვო ფონდს დამფუძნებელი კონფერენციის განწყობილება.

დიახ, თავად მოვლენა — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის საბაჯვო ფონდის საქართველოს რესპუბლიკური განყოფილების შექმნა — გამხსენებელია ბავშვებისათვის ზრუნვის სულისკვეთებით, რომელსაც საფუძველად უნდა ედოს ბულმოწყალების, სიკეთის, ადამიანურობის მაღალი გრძნობები.

და ჩვენც, თელავის ქალთა რაიონული საბჭოს წევრებმა, გადაეწყვეტეთ საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროს გარდაქმნის, განახლების, საკაროობის და დემოკრატიზაციის ახლანდელი ეთიკრცხა ჩვენს საქმიანობაში ავსახოთ ბავშვებზე ზრუნვის, მათი სწორი აღზრდის, ჭეშმარიტი ატმოსფეროს შექმნით, ჯანსაღი ოჯახური ტრადიციების დამკვიდრებით შინ და გარეთ.

დაეკმაროთ საზოგადოებას კარგი მშობლების აღზრდაში, დედური სითბოთი ავავსოთ ახინი, ვინც სიკეთილით და ცოცხლად დაკარგა იგი, შეეხეთ დაკუდგეთ საბავშვო დაწესებულებებს, მატერიალურ დახმარებასთან ერთად ადამიანური სიკეთეც გავატანოთ პატარას ცხოვრების დიდ გზაზე. — განა არსებობს ამაზე კეთილშობილური მისია ამ ქვეყნაზე?

ბევრ მამობრივ-ორგანიზატორულ ღონისძიებასთან ერთად გადაეწყვეტეთ 1 ივნისს — ბავშვთა დაცვის დღეს, ერთი დღის ხელფასი გადავრიცხოთ საბავშვო ფონდში.

შეგახსენებთ: ბავშვთა ფონდის ანგარიშის ნომერია „707".

• • •

თელაველთა ძვირფასი თაოსნობა მხურვალედ მოიწონა საბჭოთა ქალების რესპუბლიკურმა კომიტეტმა, რომელსაც სახელოვანი მეცნიერი, აკადემიკოსი ნინო ჯალიაშვილი ფორუმს.

ჩვენც მადლობის გრძნობით მივესალმებით ამ კეთილი საქმის თაოსნებს.

ხუტა ბერულავა,
ვ. ი. ლენინის სახელობის საბავშვო ფონდის საქართველოს განყოფილების გამგეობის თავმჯდომარე, საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის მდივანი.

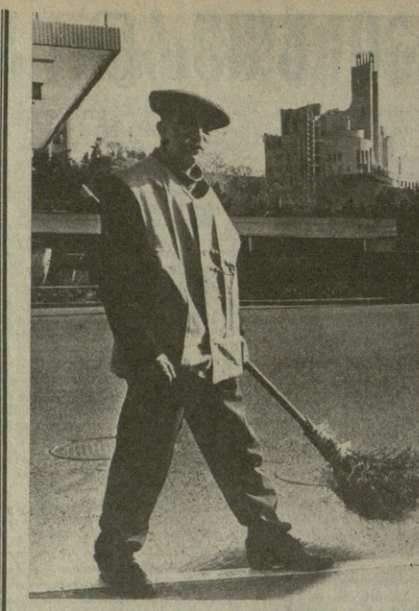

2. ესენი რომ არა...

ძველი წარმოსადგენია ქალაქი უმეეზოოდ. თბილისელ მეეზოეს მაინც სულ სხვა კოლორიტი აქვს. ის არის თემა მხატვრების, პოეტების, დრამატურგების... მას თითქოს განსაკუთრებით უყვარს თბილისი... — განსაკუთრებით მიყვარს, მა რა, — ამბობს მეეზოე მურაზ აჯამეი, — ყოველ სისხამზე რომ ამანოთებენ თვალი არ მოვაცლო, ისე რა მაკლებს, თბილისი ლირსია, ულ კრიალი გაკვრიდეს, ოღონდ მარტო მეეზოეები რას გაუწყდებიან...

„თბილისელი ფეხბურთელი" № 28 ატ ლიტ ბერიოდ ვერ ... ბი. ჩუგინინ, ...